

Provenu- og beskæftigelsesvirkninger med 3. forligstillæg til *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark*

Med aftalens 3. forligstillæg vil der samlet set blive frigjort 1,6 mia. kr. i 2030 stigende til 1,8 mia. kr. i 2032 og 2,0 mia. kr. i 2034. I 2075 udgør det samlede reformprovenu 1,7 mia. kr., *jf. tabel 1*.

I 2030 vil reformen medføre mindreudgifter til SU og taxameter på omkring 0,6 mia. kr. stigende til 0,7 mia. kr. i 2034 (direkte provenu). Det øgede arbejdsudbud fra reformen vil styrke de offentlige finanser. Kombineret med de øvrige reformelementer giver det isoleret et finansieringsbidrag på 1,0 mia. kr. i 2030 stigende til 1,2 mia. kr. i 2034 (indirekte provenu). På længere sigt er det indirekte provenu svagt faldende.

Provenuet kommer hovedsageligt fra omlægningen af kandidatuddannelser. Med aftalens 3. forligstillæg bidrager omlægningen i 2030-2034 med 0,7-1,1 mia. kr. i provenu, mens den i 2075 bidrager med 1,1 mia. kr. Såfremt tilgangen til den nye ”1+2”-erhvervskandidatuddannelse ikke realiseres, vil et tilsvarende antal kandidatuddannelsespladser i stedet kunne oprettes på ordinære kandidatuddannelser på 120 ECTS. Dermed vil uddannelsespladserne på de ordinære kandidatuddannelser på 120 ECTS kunne udgøre op til 85 pct. fra 2028, 80 pct. fra 2030 og 75 pct. fra 2032. Reformøkonomien er således baseret herpå.

Derudover medfører en begrænsning af adgangen til de akademiske bacheloruddannelser (sektordimensionering), hvor tilgangen af studerende reduceres med 8 pct. i forhold til det gennemsnitlige niveau (2018-2022) et provenu på 0,6 mia. kr. årligt i 2030-2034 og 0,3 mia. kr. i 2075. Provenuet fra sektordimensionering er faldende over tid som følge af en forventet lavere beskæftigelsesgrad for de personer, der begrænses adgang til en akademisk bacheloruddannelse, som i stedet forventes at søge optagelse på en anden videregående uddannelse, hvor beskæftigelsesgraden typisk er lavere.

Tidligere studieafslutning på heltidskandidatuddannelserne på 120 ECTS samt for den nye ”1+2”-erhvervskandidatuddannelse på 120 ECTS, således at de studerende færdiggør deres uddannelse en måned tidligere, medfører med aftalens 3. forligstillæg et provenu på 0,3 mia. kr. i 2029 og på omkring 0,2 mia. kr. fra 2030 og fremefter.

Ud af det samlede reformprovenu prioriteres 0,3 mia. kr. i 2030 stigende til 0,5 mia. kr. i 2075 til universitetsområdet, mens der investeres 0,9 mia. kr. fra 2025 stigende til 1,0 mia. kr. i 2030 og frem i erhvervs- og velfærdsuddannelserne samt i at permanentgøre takst 1-løftet på universitetsområdet. Derudover afsættes en varig ramme til børn og unge på 0,2 mia. kr. fra 2030 og frem.

Med reformen er der afsat midler til implementeringen af reformen, herunder udvikling af de nye kandidatuddannelser, tværgående optagelse til kandidatuddannelserne, vejledning og administrative opgaver ifm. kandidatudvalg mv., *jf. tabel 2*. Der afsættes 10-70 mio. kr. årligt fra 2024-2032 og fra 2034 årligt 20 mio. kr.

Reformen er udgiftsneutral i 2030.

Tabel 1

Provenuvirkning efter tilbageløb og adfærd af reform af universitetsuddannelserne

Mio. kr. (2025-pl)	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2032	2034	2075
(1) Samlet finansiering	-	20	30	70	130	750	1.580	1.780	1.960	1.680
- heraf direkte	-	10	20	40	60	190	550	650	720	740
- heraf indirekte	-	0	10	30	60	560	1.020	1.130	1.240	940
Sektordimensionering	-	0	10	40	90	330	610	590	580	250
- heraf taxameter	-	-	0	-10	0	50	120	110	110	120
- heraf SU	-	0	0	10	30	70	110	100	100	110
- heraf arbejdsudbud	-	0	10	30	60	220	390	370	360	30
Omlægning af kandidatuddannelser	-	-	-	-	-	60	670	880	1.080	1.120
- heraf taxameter	-	-	-	-	-	-40	130	170	210	220
- heraf SU	-	-	-	-	-	20	110	140	170	180
- heraf arbejdsudbud	-	-	-	-	-	80	440	570	700	730
Tidligere studieafslutning	-	-	-	-	-	320	250	230	210	220
- heraf SU	-	-	-	-	-	60	50	40	40	40
- heraf arbejdsudbud	-	-	-	-	-	260	200	190	170	180
Udmøntning af uddannelsesramme*	-	10	20	40	40	40	50	80	80	80
(2) Investeringer i universitetsområdet	10	60	70	100	90	200	290	390	410	540
- heraf direkte	20	80	100	150	130	240	360	480	490	550
- heraf indirekte	0	-20	-40	-40	-40	-50	-60	-90	-80	-20
Nyt kandidatlandskab og løft af bacheloruddannelser	-	-	-	-	-	130	220	270	300	310
Kandidatuddannelser på 1¼ studieår og erhvervskandidater	-	-	-	-	-	130	130	160	190	190
Kvalitetsmidler til bacheloruddannelser	-	-	-	-	-	-	90	80	70	80
Nyt talent- og eliteinitiativ	-	-	-	-	-	-	-	30	30	30
Udmøntet ramme til anbefalinger fra kandidatudvalget	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Øvrige investeringer	10	60	70	100	90	70	80	120	110	230
Bedre mulighed for livslang læring	-	-	-	-	-	-	-	0	10	120
- heraf direkte	-	-	-	-	-	-	-	0	0	50
- heraf indirekte	-	-	-	-	-	-	-	0	10	70
Flere internationale studerende	0	10	30	40	40	40	50	90	90	90
- heraf direkte	0	20	60	80	80	90	110	180	180	180
- heraf indirekte	0	-20	-40	-40	-40	-50	-60	-90	-90	-90
Understøttende tiltag til implementering af universitetsreform	10	50	40	70	50	30	30	30	20	20
- Tværgående optagelse til kandidatuddannelserne	-	-	-	-	10	10	10	10	-	-
- Drift af tværgående optagelse for kandidater	-	-	-	-	10	10	10	10	10	10
- Udvikling og implementering af nye kandidatuddannelser	-	40	30	30	-	-	-	-	-	-
- Sekretariat, udvikling og administration i UFM	10	10	10	10	0	0	0	0	0	0
- Styrket vejledningsindsats	-	-	-	30	30	10	10	10	10	10
- Bedre uddannelsesfremskrivninger**	0	0	0	-	-	-	-	-	-	-
(3) Øvrige investeringer	-	870	870	920	920	970	1.040	1.030	1.020	1.040
Investeringer i erhvervsuddannelserne	-	320	320	320	320	350	430	430	430	430
Investeringer i videregående velfærdsuddannelser	-	210	210	270	270	320	320	320	320	320
Permanentgørelse af takst-1 løftet på universitetsområdet	-	330	320	320	320	290	280	270	260	280
Bedre forhold for studerende med funktionsnedsættelser	-	10	10	10	10	10	10	10	10	10
(4) Ramme til børn og unge	-	-	-	-	-	-	230	230	230	230
Balance (1) - (2) - (3) - (4)	-10	-920	-900	-950	-870	-420	20	130	300	-120
Akkumuleret balance	-10	-930	-1.830	-2.780	-3.650	-4.070	-4.050			
Memo: Samlet universitetsprioritering (inkl. takst-1 løft)	10	390	390	420	410	490	570	660	670	820

Anm.: Afrundet til nærmeste 10 mio. kr. Pga. afrundinger summer alle totaler ikke til summen af enkeltkomponenterne. Grundet pl-opregning ift. den oprindelige aftale er balancen ikke 0 i 2030.

*Udmøntning af ramme til bedre kvalitet i uddannelse afsat med *Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi* fra 2022.

**Der er afsat 1,7 mio. kr. årligt fra 2024-2026 til udvikling af en fremskrivnings- og analysemodel.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Arbejdsudbudsvirkning

Med justeringerne i det 3. forligstillæg forbedres den strukturelle beskæftigelse med 3.950 fuldtidspersoner i 2030 stigende til 4.500 fuldtidspersoner i 2032 og 4.850 fuldtidspersoner i 2034. I 2075 forøges den strukturelle beskæftigelse med 3.450 fuldtidspersoner, *jf. tabel 2*.

Tabel 2

Virkning på strukturel beskæftigelse og det strukturelle antal ledige

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2032	2034	2075
Strukturel beskæftigelse (fuldtidspersoner)	150	300	450	550	2.250	3.950	4.500	4.850	3.450
Sektordimensionering	-	100	200	300	800	1.350	1.300	1.250	-100
Omlægning af kandidatuddannelser	-	-	-	-	300	1.550	2.050	2.500	2.600
Tidligere studieafslutning	-	-	-	-	850	700	650	600	600
Flere internationale studerende	100	200	250	250	300	400	550	550	550
Bedre mulighed for livslang læring	-	-	-	-	-	-	-	-	-150
Øget antal ledige (helårspersoner)	-	-	-	-	50	150	150	200	100
Sektordimensionering	-	-	-	-	50	50	50	50	-
Omlægning af kandidatuddannelser	-	-	-	-	-	100	100	100	150

Anm.: Strukturel beskæftigelse og antal ledige er afrundet til nærmeste hele 50 personer.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Virkningen på det strukturelle antal ledige udgør i 150 helårspersoner i 2030 og 100 helårspersoner i 2075.

Velstandsvirkning

Reformen vurderes samlet set at øge BNP med 4,5 mia. kr. i 2030, *jf. tabel 3*. Virkningen følger af et øget arbejdsudbud som følge af en tidligere udtræden på arbejdsmarkedet ved sektordimensionering, omlægning til kandidatuddannelser på 1¼ studieår og tidligere studieafslutning for toårige kandidatuddannelser samt fra flere internationale studerende.

På længere sigt er det ikke muligt at vurdere den samlede velstandsvirkning, da det ikke er muligt at vurdere de langsigtede produktivitetsvirkninger af kandidatuddannelserne på 1¼ studieår, *jf. faktaark om velstandsvirkninger af Forberedt på fremtiden I offentliggjort på Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside*. Den isolerede velstandsvirkning fra sektordimensionering vurderes at være negativ på lang sigt, svarende til knap -14,0 mia. kr. i 2075, som følge af en lavere beregnet produktivitet for dimittender fra erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser sammenlignet med kandidatuddannelser, hvilket følger regneprincipper for ændringer i uddannelsesniveauer.

Tabel 3**Velstandsvirkning målt ved strukturel BNP**

Mia. kr., (2025-niveau)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2032	2034	2075
Sektordimensionering	0,0	0,1	0,1	0,2	0,8	1,5	1,3	1,0	-13,8
Omlægning af kandidatuddannelser ¹	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	1,9	2,4	3,0	'-'
Tidligere studieafslutning	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	0,9	0,8	0,7	0,8
Flere internationale studerende	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4
I alt	0,1	0,2	0,3	0,4	2,5	4,5	5,0	5,2	'-'

Anm.: '-' angiver, at det ikke vurderes muligt at skønne over effekten. Grundet pl-opregning er velstandsvirkningerne større end angivet i forbindelse med den oprindelige aftale.

1) Inkluderer virkninger af tiltag vedr. efter- og videreuddannelse.

Kilde: Finansministeriet.